

Prospektiivinen randomisoitu tutkimus traumaattisen patellaluksaation konservatiivisesta hoidosta: ortoosi-immobilisaatio verrattuna vapaaseen mobilisaatioon

Petri Sillanpää¹, Heikki Mäenpää¹, Antti Paakkala²

¹ Tampereen yliopistollinen sairaala, tuki- ja liikuntaelinsairauksien vastuualue

² Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuvantamiskeskus

Polven immobilisointi fleksiorajoitteisella ortoosilla on käytössä oleva menetelmä traumaattisen patellaluksaation konservatiiviseksi hoidoksi, joskaan tutkimusnäyttöä menetelmästä ei ole olemassa. Tämän prospektiivisen randomoidun tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, onko fleksiorajoitus parempi kuin vapaasti sallittu liikelaajuus primaarin traumaattisen patellaluksaation jälkeen.

Aineisto ja menetelmät

Kolmekymmentä traumaattisen patellaluksaation saanutta randomisoitiin kahteen konservatiivisen hoidon ryhmään; rajoitettu liikelaajuus (RROM) (ortoosi sallien max 20 asteen fleksion) ja vapaa liikelaajuus (FROM) (ortoosi ilman fleksiorajoitusta). Ainoastaan ensimmäistä kertaa patellaluksaation saaneet, joilla todettiin mediaalisen patellofemoraali ligamentin (MPFL) vaurio, otettiin mukaan tutkimukseen. Aiemmin polvioireista kärsineet ja osteochondraalisen murtuman tai muun liitännäisvamma saaneet pois suljettiin. Molemmat ryhmät pitivät ortoosia neljä viikkoa. Patellan myöhempi instabiliteetti ja subjektiiviset oireet määritettiin kolmen vuoden kuluttua patellaluksaatiosta.

Tulokset

Kolmen vuoden seurannan (keskiarvo 39 kk, SD 8) jälkeen FROM ryhmässä instabiili patella todettiin viidellä potilaalla (uusintaluksaatio kahdella, oireinen subluksoituminen kolmella) ja RROM ryhmässä kolmella (yksi uusintaluksaatio, subluksoituminen kahdella). Ero ryhmien välillä ei ollut tilastollisesti

merkittävä. Polven liikelaajuuden saavuttaminen oli hitaampaa RROM ryhmässä (kolmen kuukauden kuluttua 100 astetta [RROM] verrattuna 112 asteeseen [FROM]), mutta ero hävisi vuoden kohdalla vammasta. Yksi potilas RROM ryhmästä joutui narkoosimanipulaatioon jäykistyneen polven vuoksi. Kujala score kolmen vuoden kuluttua vammasta oli mediaani 93 (range 73-100) RROM ryhmässä ja mediaani 90 (range 62-100) FROM ryhmässä. RROM ryhmässä esiintyi enemmän kipua VAS asteikolla vuoden kuluttua vammasta (50mm vs. 15mm), mutta kolmen vuoden kuluttua vammasta ryhmien välillä ei ollut eroa.

Johtopäätökset

Traumaattisen patellaluksaation konservatiivisessa hoidossa polven immobilisointi fleksiorajoituksella ei ole hyödyllistä heti sallittuun vapaaseen liikelaajuuteen verrattuna. Polven liikelaajuuden saavuttaminen saattaa olla hitaampaa ja kipua enemmän, jos hoitona on fleksiorajoitus. Pitkäaikaisseurantaa vaaditaan osoittamaan, onko polven liikelaajuuden rajoittamisesta hyötyä traumaattisen patellaluksaation hoidossa.